

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1XEObd/12/2021
Identifikačné číslo spisu: 8308211837
Dátum vydania rozhodnutia: 06.10.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8308211837.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, proti povinnému Y. T., narodenému X. U. XXXX, bytom P., o vymoženie 233,02 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 10Er/1070/2008, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 23CoE/175/2013-62 z 21. marca 2014, takto

rozhodol:

- I. Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.
- II. Dovolanie oprávnenej o d m i e t a.
- III. Povinnému n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Humenné (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 10Er/1070/2008-30 z 19. júla 2012 exekúciu, vedenú na základe rozhodcovského rozsudku, ktorý bližšie špecifikoval v odôvodnení uznesenia, vyhlásil za neprípustnú a zároveň zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. g/ zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom v čase rozhodovania súdu (ďalej aj „Exekučný poriadok“). Ďalším výrokom uložil oprávnenej povinnosť uhradiť poverenému súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 39,83 eur v lehote troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že právny vzťah medzi účastníkmi konania vznikol na základe zmluvy o úvere, ktorú treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu, kde oprávnená (veriteľ) je dodávateľom a povinný (dlžník) spotrebiteľom (§ 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka). V zmluve dojednaná rozhodcovská doložka je podľa názoru súdu neprijateľnou zmluvnou podmienkou (v zmysle článku 3 ods. 3 smernice Rady č. 93/13/EHS zo dňa 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách), pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a znemožňuje mu dosiahnuť rozhodnutie jeho sporu s dodávateľom pred štátnym súdom, pretože je v nej uvedené, že všetky spory vzniknuté z

tejto zmluvy budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom. Poukázal tiež na to, že rozhodcovská doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu. Podľa názoru súdu, dojednanie rozhodcovskej doložky a následné konanie pred rozhodcovským súdom viedli vo svojich dôsledkoch k tomu, že spotrebiteľovi bola odopretá ochrana, ktorú mu poskytujú ustanovenia smernice 93/13/EHS. Na základe uvedeného dospel súd prvej inštancie k záveru o neprípustnosti ďalšieho vedenia predmetnej exekúcie.

2 Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 23CoE/175/2013-62 z 21. marca 2014 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). Ďalším výrokom zamietol návrh oprávnenej na prerušenie konania. Konštatoval správnosť postupu súdu prvej inštancie, ktorý aj bez návrhu prioritne riešil otázku platnosti rozhodcovskej doložky, s poukazom na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“), ktorý vo viacerých rozhodnutiach konštatoval oprávnenie exekučného súdu preskúmať existenciu rozhodcovskej zmluvy. Súd prvej inštancie správne rozhodol o zastavení exekúcie, keďže vo veci už bolo vydané poverenie pre súdneho exekútora, vymáha sa plnenie, na ktoré oprávnená nemá právo a na splnenie podmienok exekúcie je treba prihliadať v každom okamihu exekúcie, ako vyplýva aj z rozsudku NS SR z 27. januára 2007 sp. zn. 3Cdo/164/1996, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod č. R 58/1997: „Súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená“. Uvedené závery je podľa názoru odvolacieho súdu možné vzťahovať aj na prípady, keď rozhodcovský rozsudok bol založený na neprijateľnej rozhodcovskej doložke v spotrebiteľskej zmluve, pretože podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka je neprijateľná zmluvná podmienka neplatná, a teda nevyvoláva žiadne právne účinky obdobne, ako keď rozhodcovskej zmluvy niet. Na základe uvedeného odvolací súd uzavrel, že ak je rozhodcovská doložka (ukladajúca spotrebiteľovi povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu vyvolanému dodávateľom) pre svoju neprijateľnosť (absolútne) neplatná, potom chýba základný predpoklad, a to právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Rozhodcovský súd môže vec v rozhodcovskom konaní prejednať len vtedy, ak bola medzi zmluvnými stranami v súlade s § 3 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov uzavretá platná rozhodcovská zmluva. Bez takejto platnej zmluvy, majúcej buď formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve, nemôže byť akýkoľvek rozhodcovský rozsudok podkladom pre exekučné konanie.

3 Proti predmetnému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie, v ktorom uviedla, že: 1. súdy oboch inštancií rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 ods. 1 písm. a/ OSP), 2. ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 237 ods. 1 písm. b/ OSP), 3. súdy opätovne konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 ods. 1 písm. d/ OSP), lebo vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená pri poverení súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu, 4. súdy rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 ods. 1 písm. e/ OSP), 5. oprávnenej sa odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ OSP) tým, že súdy nezohľadnili jej námietky, konali bez pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie, 6. konanie súdov je postihnuté inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ OSP) a 7. napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP). Oprávnená (ďalej aj „dovolateľka“) žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4 Zo spisu vyplýva, že dovolanie oprávnenej bolo podané 17. februára 2015. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania

začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované (§ 470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP).

5 S účinnosťou od 1. júla 2016 bol tiež novelizovaný Exekučný poriadok (zákonom č. 125/2016 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov), keď za § 9 boli vložené nové § 9a a § 9b, ktoré upravujú použitie ustanovení Civilného sporového poriadku v exekučnom konaní. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Podľa § 9a ods. 4 Exekučného poriadku, na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

6 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania (ďalej aj „dovolací súd“), ktoré sa začalo do 30. júna 2016 (§ 470 ods. 4 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka exekučného konania, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) a menej ktorej koná poverená zamestnankyňa s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. b/ CSP), najskôr skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

7 Vzhľadom na dátum podania dovolania (17. februára 2015) a prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, dovolací súd prípustnosť dovolania oprávnenej posudzoval v zmysle ustanovení § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku v znení zákona č. 353/2014 Z. z. (účinného od 1. januára 2015), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (pozn. dovolacieho súdu: v ďalšom sa Občiansky súdny poriadok uvádza v tomto znení).

8 Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 OSP).

9 Oprávnená napadla dovolaním uznesenie. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 OSP. Napadnuté rozhodnutie nevykazuje znaky žiadneho z týchto uznesení, preto prípustnosť dovolania oprávnenej z § 239 OSP nevyplýva.

10 V zmysle § 237 ods. 1 OSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (teda aj uzneseniu), ak v konaní došlo k závažným procesným vadám taxatívne vymenovaným v tomto ustanovení (viď písmená a/ až g/ tohto ustanovenia).

11 V zmysle § 237 ods. 2 OSP ale dovolanie podľa odseku 1 nie je prípustné proti rozhodnutiu v exekučnom konaní podľa osobitného predpisu, ktorým sa rozumie zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

12 Dovolaním napadnuté uznesenie bolo vydané v konaní podľa Exekučného poriadku, preto prípustnosť dovolania oprávnenej nevyplýva ani z § 237 OSP.

13 Vzhľadom k tomu, že oprávnenou podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 OSP, ani podľa § 239 OSP, dovolací súd podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol dovolanie oprávnenej ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

14 Súčasťou dovolania oprávnenej bol aj návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP, ktorý dovolateľka podala pre prípad, že sa dovolací súd nestotožní s ňou uvádzanou interpretáciou bodu 33 rozsudku Súdneho dvora zo dňa 4. júna 2009 vo veci Pannon GSM Zrt. proti

Erszébet Sustikné Győrfi, C-243/08. V zmysle návrhu oprávnenej mal dovolací súd podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložiť Súdnu dvoru Európskej únie na rozhodnutie prejudiciálne otázky nasledovného znenia: „Má sa tvrdenie o tom, že sa od vnútroštátneho súdu nevyžaduje vylúčenie možnosti aplikovateľnosti niektorej neprijateľnej podmienky po tom, čo spotrebiteľ nedal najavo, že zamýšľa uplatniť jej neprijateľnosť, vykladať tak, že takáto podmienka sa aplikuje len vtedy, ak spotrebiteľ výslovne odporoval jej neaplikácii, alebo aj tak, že takáto podmienka sa aplikuje aj vtedy, ak spotrebiteľ neoznámil súdu, že zamýšľa uplatniť jej neprijateľnosť po tom, čo mu súd oznámil, že posúdil podmienku ako možne neprijateľnú. Je takéto oznámenie o posúdení podmienky ako možne neprijateľnej voči spotrebiteľovi vždy povinné od súdu vrátane výzvy na prejavenie zámeru uplatniť túto podmienku?“

15 Svoj návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP dovolateľka odôvodnila okrem iného tým, že dovolací súd by mal dôsledne uplatňovať právo Európskej únie vrátane príslušnej judikatúry Súdneho dvora, ktorá sa neustále vyvíja a v rámci toho sa zaoberať aj takými rozhodnutiami Súdneho dvora, resp. ich odôvodneniami, ktoré sú v prospech tvrdení oprávnenej.

16 Obligatórne prerušenie konania na účely podania prejudiciálnych otázok Súdnu dvoru Európskej únie upravuje aj Civilný sporový poriadok, a to v ustanovení § 162 ods. 1 písm. c/, podľa ktorého súd konanie preruší, ak podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, t. j. podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (pôvodný článok 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva). Podľa § 438 ods. 1 CSP je toto ustanovenie možné primerane aplikovať aj v dovolacom konaní.

17 Článok 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie ustanovuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať predbežný nálež o otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie.

18 V prejednávanej veci sa dovolací súd zaoberal len prípustnosťou dovolania oprávnenej, ktorú posudzoval v zmysle príslušných ustanovení vnútroštátneho procesného práva (§ 236 a nasl. OSP). Pre také rozhodnutie nebolo potrebné aplikovať a interpretovať právo Európskej únie, ani sa zaoberať judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie. S poukazom na uvedené dovolací súd návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania ako nedôvodný zamietol.

19 V konaní bol úspešným účastníkom povinný, ktorému tak voči oprávnenej vznikol nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Keďže však podľa obsahu spisu povinnému v tomto konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, dovolací súd v súlade s článkom 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (k uvedenému porovnaj uznesenie NS SR z 28. februára 2018, sp. zn. 7Cdo/14/2018, publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR ako R 72/2018).

20 Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.